Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри політології та філософії

Тетяна ГРУБІ
26 серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

підготовки фахівців **бакалаврського рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою **Політологія**

спеціальності **С2 Політологія**

галузі знань **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**

мова навчання **українська**

2026-2027 н. р.

Розробники програми:
Ольга Василівна Віннічук, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії;
Панчук Олег Петрович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізики.

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол №10 від 26.08. 2026

Зміни внесено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол №11 від 22.09.2026

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми _____ Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1.Метою навчальної дисципліни є сформувати у студентів професійні знання про політику, уявлення про політичну науку та політичну практику, виховувати інтерес до політичної науки.

Завдання ОК полягає в сприянні адаптації здобувачів до освітнього процесу за спеціальністю С2 Політологія, формуванні уявлень про світ політичного, стимулювання до формування у студентів самостійного мислення і дослідницьких навичок.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**	
	денна форма здобуття вищої освіти	**заочна форма здобуття вищої освіти**
Рік навчання	1	1
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	48	14
Лекційні заняття	24	8
Практичні заняття	8	2
Семінарські заняття	16	4
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	72	106
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

4.Передумови для вивчення дисципліни:

ОК «Вступ до спеціальності» відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки, вивчається на 1 курсі в 1 семестрі.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосовуванням теорій та методів політичної науки.

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).
ЗК 07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, культури та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 08. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):
СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
СК 04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
СК 06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
СК 07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
СК 08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
СК 09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.
СК 10. Здатність аналізувати PR-стратегії та кампанії, застосувати на практиці технології PR у сфері політики.
СК 11. Здатність до соціально-політичної взаємодії, співробітництва, прийняття політичних рішень у конфліктних ситуаціях.
СК 12. Здатність до розробки та реалізації проєктів у професійній діяльності із застосуванням сучасного інструментарію.

За змістовим модулем 1: «Теоретико-методологічні засади вивчення політики як соціального явища»

знати:

- Сутність, зміст, структуру та основні функції політики як соціального явища.
- Основні теоретичні концепції та методологічні підходи до вивчення політики, загальнонаукові й спеціальні методи політологічних досліджень.

- Особливості взаємодії політики із суспільством, соціальними групами та інститутами громадянського суспільства.
- Основні закономірності політичної соціалізації особистості, формування політичної свідомості, політичної поведінки та участі громадян у політичному житті.
- Сутність, структуру, типи та функції політичної культури, чинники її формування й трансформації.
- Природу, функції та механізми формування громадської думки, особливості її впливу на політичні процеси й ухвалення владних рішень.
- Сутність, структуру, ресурси, функції та механізми легітимації політичної влади, основні теорії політичних еліт і особливості їхнього функціонування в сучасному суспільстві.
- Основні напрями професійної діяльності політолога, методи політичного аналізу та дослідження, професійні й етичні вимоги до фахової діяльності.

вміти:

- Аналізувати політику як соціальне явище, визначати її структуру, функції, суб'єктів і закономірності розвитку.
- Застосовувати основні методологічні підходи та методи політологічних досліджень для аналізу політичних явищ і процесів.
- Визначати взаємозв'язок політики із суспільними процесами, оцінювати роль соціальних груп та інститутів громадянського суспільства в політичному житті.
- Аналізувати особливості політичної соціалізації, політичної свідомості, поведінки й участі особистості в суспільно-політичних процесах.
- Характеризувати типи політичної культури, визначати чинники її формування та оцінювати її вплив на політичну поведінку громадян.
- Аналізувати громадську думку, інтерпретувати результати соціологічних опитувань і критично оцінювати вплив медіа на формування політичних настроїв.
- Досліджувати механізми функціонування та легітимації політичної влади, аналізувати роль політичних еліт у функціонуванні політичної системи й суспільних трансформаціях.
- Здійснювати пошук, систематизацію та критичний аналіз політичної інформації, готувати аналітичні матеріали й застосовувати набуті знання у професійній діяльності з дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.

За змістовим модулем 2: «Безпека життєдіяльності».

знати:

– основні небезпечні та шкідливі фактори навколишнього, побутового та виробничого середовищ;

– методи оцінки та прогнозування небезпек;

– стратегію і тактику безпечної життєдіяльності;

– правові основи безпеки життєдіяльності в Україні;

– психофізіологічні особливості людини як природної системи захисту від небезпек;

– способи та засоби захисту людини від небезпек природного, техногенного, соціально-політичного характеру;

– особливості безпеки життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях;

– принципи та особливості надання першої медичної допомоги.

вміти:

– визначати небезпечні та шкідливі фактори середовища перебування та знаходити шляхи уникнення їхньої дії на організм людини;

– за різними ознаками ідентифікувати явну та потенційну небезпеку та по можливості попереджувати вплив негативних наслідків різного характеру на свою життєдіяльність та оточуючих;

– прогнозувати вплив можливих негативних наслідків на здоров'я та життя людини, на навколишнє середовище та на систему "середовище - людина - діяльність";

– об’єктивно оцінювати обстановку в умовах надзвичайних ситуацій;

– забезпечувати власну соціальну безпеку та надавати першу долікарську допомогу потерпілим;

– використовувати нормативно-правову базу захисту людини, її прав та свобод, навколишнього середовища, в умовах повсякденної діяльності та надзвичайних ситуацій;

– грамотно опиратися на державні та міжнародні структури для забезпечення безпеки власної та колективу.

6.Очікувані результати навчання з дисципліни.

ПРН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

ПРН 03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

ПРН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН 17. Мати навички здорової та безпечної діяльності та популяризувати її в професійній сфері та буденному житті.

7. Методи навчання.

Для активізації процесу навчання при викладенні змісту дисципліни використовуються такі методи:

1) За джерелом інформації:

- словесні: лекція (проблемно-орієнтовані, інформаційні, вступні, оглядові, заключні, з використанням опорного конспекту, презентації тощо), пояснення, дискусія, бесіда;

- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні (аналіз першоджерел).

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі (мозковий штурм, таблиці, підготовка до ділової гри).

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення проблемних ситуацій.

8. **Засобами діагностики** результатів навчання є опитування, виконання семінарських, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, екзамен, зокрема із використанням модульного об’єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**	
	Разом	**У тому числі**

		Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади вивчення політики як соціального явища					
Тема1 Політика як соціальна реальність		**2**		**2**	**4**
Тема 2. Методологія політичного знання		**2**			**4**
Тема 3. Політика і суспільство		**4**		**2**	**4**
Тема 4. Особистість і політика		**2**		**2**	**6**
Тема 5. Політична культура в суспільстві.		**2**		**2**	**6**
Тема 6. Громадська думка і політика		**2**		**2**	**6**
Тема 7 . Влада в політичному житті суспільства		**2**			**6**
Тема 8. Еліта в сучасному суспільстві		**2**		**2**	**4**
Тема 9. Види професійної діяльності.		**4**		**4**	**6**
За змістовий модуль 1		**22**		**16**	**46**
Змістовний модуль 2 Безпека життєдіяльності					
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності. Ризик як кількісна оцінка небезпек.		**2**			**6**
Тема 2. Надзвичайні ситуації різних видів, класифікація НС. Природні загрози: вражаючі фактори, характер проявів та особливості захисту населення.			**2**		**4**
Тема 3. Небезпеки життєдіяльності у виробничій сфері та побуті.			**2**		**4**
Тема 4. Радіаційна та пожежна безпека 6населення.			**2**		**6**
Тема 5. Соціально-політичні небезпеки. Психофізіологічні фактори			**2**		**6**

та їх вплив на безпеку життєдіяльності людини.					
Разом за змістовим модулем 2		**2**	**8**		**26**
Разом годин		**24**	**8**	**16**	**72**

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**				
	Разом	**У тому числі**			
		Лекційні заняття	**Практичні заняття**	**Семінарські заняття**	**Самостійна робота**
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади вивчення політики як соціального явища					
Тема1 Політика як соціальна реальність		**2**			**8**
Тема 2. Методологія політичного знання					**8**
Тема 3. Політика і суспільство					**10**
Тема 4. Особистість і політика				**2**	**8**
Тема 5. Політична культура в суспільстві.					**8**
Тема 6. Громадська думка і політика					**8**
Тема 7 . Влада в політичному житті суспільства		**2**			**10**
Тема 8. Еліта в сучасному суспільстві					**10**
Тема 9. Види професійної діяльності.		**2**		**2**	**10**
За змістовий модуль 1		**6**		**4**	**80**
Змістовний модуль 2 Безпека життєдіяльності					
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності. Ризик як кількісна оцінка небезпек.		**2**			**6**
Тема 2. Надзвичайні ситуації різних видів, класифікація НС. Природні			**2**		**4**

загрози: вражаючі фактори, характер проявів та особливості захисту населення.					
Тема 3. Небезпеки життєдіяльності у виробничій сфері та побуті.					**4**
Тема 4. Радіаційна та пожежна безпека 6населення.					**6**
Тема 5. Соціально-політичні небезпеки. Психофізіологічні фактори та їх вплив на безпеку життєдіяльності людини.					**6**
Разом за змістовим модулем 2		**2**	**2**		**26**
Разом годин	**120**	**8**	**2**	**4**	**106**

10. Форми поточного та підсумкового контролю.

Основні методи контролю, відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу, ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю (виступ з основного питання на семінарському занятті, аналітична робота, презентації, есе), модульна контрольна, самостійна робота.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі іспиту. Проводиться з метою оцінювання результатів навчання після завершення дисципліни.

11. **Критерії оцінювання результатів навчання**

Поточний і модульний контроль (60 балів)						**Екзамен**	**Сума**
Змістовий модуль 1 (40 балів)			Змістовий модуль 2 (20 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	5 балів	15 балів	10 балів	5 балів	5 балів		

Критерії оцінювання семінарського/практичного заняття.

Оцінювання на семінарських та практичних заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних	**Оцінка в балах (за**	**Критерії оцінювання**

досягнень	12-бальною шкалою)	
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так" чи „ні". Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так" чи „ні"; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної

		доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»
URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи зі змістового модуля 1

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування. Максимальна кількість балів за МКР – 15 балів. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 8, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Критерії оцінювання самостійної роботи зі змістового модуля 1

Робота оцінюється в 5 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему.

Робота оцінюється в 4 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу.

Робота оцінюється в 3 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики без теоретичного обґрунтування; заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 1-2 бали, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної

недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено "Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка", введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

Неформальна освіта. Визнанання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)».

URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи зі змістового модуля 2

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій формі (теоретичні 3 питання). Максимальна кількість балів за МКР – 5. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 3, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 5 балів	«відмінно»	5 б.
	«добре»	4 б.
	«задовільно»	3 б.
	«незадовільно»	Менше, ніж 3 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи зі змістового модуля 2

Робота оцінюється в 5 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему.

Робота оцінюється в 4 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу.

Робота оцінюється в 3 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики без теоретичного обґрунтування; заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 1-2 бали, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено "Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка", введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

Неформальна освіта. Визнанання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)».

URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

Екзамен (40 балів)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання

самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 40-36 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 35-30 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 29-24 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 23 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Екзаменаційна оцінка за національною шкалою**
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	

67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

10. **Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Вступ до спеціальності»:**

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;
- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

11. **Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:** Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

12. Рекомендована література

1. Віннічук О., Сулятицька Т. Європейська інтеграція як ключова ідея в українській політичній думці: крізь призму століть. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. Випуск 22, 2026. doi.org/10.32782/2312-1815/2025-22-8
URL: https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/issue/view/27
2. Демиденко, Н. М. Політологія: навч. посіб. Харків. нац. ун-ту внутр. справ., Каф. гуманітар. дисц. Суми, 2022. 318 с.
3. Завгородня Ю. В., Козьминих А. В. Вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти галузі знань «Політологія» [Електронне видання] / уклад.: Ю. В. Завгородня, А. В. Козьминих ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 52 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/27378
4. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Політологія : навчальній посібник. Київ : Видавничий

дім «Кондор», 2021. 228 с.
5. Руда Л., Віннічук О. Сучасні маніпуляційні технології впливу на громадську думку Acta Securitatae Volynienses. 2025. №5. С. 96-104. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-9385/2025-5

Додаткова література

1. Арістотель. Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. К.: Основи, 2000. 239 с
2. Бжезинский З. Велика шахівниця. [Пер. з англ. О. Фешовець]. К. : Фабула, 2019. 288 с.
3. Вебер М. Три чисті типи легітимного панування. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / переклад з німецької, післямова та коментарі О. Погорілого. Київ : Основи. 1998. С. 157–172.
4. Демократія : Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К. :Смолоскип, 2005. 1108 с.
5. Консерватизм :Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К. :Смолоскип, 2002. 598 с.
6. Лібералізм :Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К. :Смолоскип, 2002. 1126 с.
7. Мак'явеллі Н. Державець (пер. Анатоль Перепадя). К: 2020.
8. Націоналізм :Антологія / [Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий]. К. :Смолоскип, 2000. 872 с.
9. Новакова О. В. Політичний процес: сутність, зміст та сучаснітенденціїрозвитку : [навч. посібник]. Луганськ : «Елтон-2» 2010. 341 с.
10. Новакова О. В., Пашина Н. П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Луганськ: вид-во СНУ ім.. В. Даля 2013. 216 с.
11. Пашина Н. П. Формування політичної ідентичності в умовах демократичної трансформації українського суспільства: Монографія. Луганськ : Вид-во «Ноулидж», 2013. 416 с.
12. Платон. Держава [пер. з давньогрец. Д. Коваля]. К. : Основи, 2005. 356 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – http://www.nbuv.gov.ua/
2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України – http://www.nplu.kiev.ua/
3. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України – http://www.ipiend.gov.ua/
4. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – http://www.ucipr.kiev.ua/
6. Верховна рада України URL: http://rada.gov.ua/
7. Центральна виборча комісія Українм. URL http://www.cvk.gov.ua/
8. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: http://www.ombudsman.gov.ua/
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
10. Міністерство юстиції. URL: https://minjust.gov.ua/ua

Неформальна освіта

Громадська та політична участь: базовий курс. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CPP101+2021_T1

Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3

Політики: як обирати, аби не шкодувати . URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ELECTIONS101+2018_T3

Змістовий модуль «Безпека життєдіяльності»

Основна література

1. Поведа Т.П., Чорна. О.Г. Безпека життєдіяльності (змістовий модуль/скорочений курс). Навчально-методичний посібник, Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-сервіс», 2018. 108 с.
2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Поведа Т.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2017. 116 с.
3. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: матеріали для практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2015. 162 с.
4. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. 3-є вид. / За ред. Є. П. Желібо. К.: Каравела, 2004. 328 с.
5. Джигирей, В. С. Безпека життєдіяльності / В. С. Джигирей, В. Ц. Жидецький. – 2-ге вид. Львів : Афіша. 2000. 254 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій. https://www.dsns.gov.ua/
2. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України. http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm
3. Рада національної безпеки і оборони України. http://www.rainbow.gov.ua/.
4. Рекомендації щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях. https://cn.dsns.gov.ua/ua/Nebezpeki-prirodnogo-harakteru.html
5. Міністерство екології та природних ресурсів України. http://www.menr.gov.ua